

Kunnanhallituksen vastineet arviointikertomuksen havaintoihin:

KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kunnan strategian mukaan Lemi on yhteisöllinen ja turvallinen, maltillisesti kasvava kunta, joka järjestää asukkailleen laadukkaat peruspalvelut. Päätöksenteko ja viestintä ovat avointa, joustavaa ja ketterää.

Haasteena Lemillä kuten muissakin Etelä-Karjalan kunnissa tulee olemaan väestömäärän väheneminen. Kunnan asukasmäärä laski vuodesta 2023 12 henkilöllä ollen vuoden 2024 lopussa 2850. Lautakunta pitää tärkeänä, että kunnan maine lapsiystävällisenä ja turvallisena paikkana asua säilyisi ja toisi uusia asukkaita kuntaan myös jatkossa. Lautakunta haluaa kiinnittää huomioita avoimuuteen, joka ei arviointivuonna toteutunut riittävällä tavalla. Avoimuus on tärkeää ei pelkästään kuntalaisten vaan myös kunnan työntekijöiden kannalta. Lautakunta pyytää selvitystä, miten kunta aikoo parantaa avoimuutta?

Lautakunnan tekemissä haastatteluissa on tullut useasti esille huoli kunnan henkilöstön työhyvinvoinnista, ilmapiiristä kunnassa ja kunnan maineesta työpaikkana sekä houkuttelevuus mahdollisille uusille asukkaille. Miten varmistetaan, että ilmapiiri ja työhyvinvointi pysyvät hyvällä tasolla ja miten ja millä aikataululla seurataan asian toteutumista?

Lautakunta pyytää selvitystä, millä toimenpiteillä vahvistetaan kunnan mainetta leppoisana ja sujuvana pienenä kuntana? Lautakunta toivoo, että kunnan markkinointiin panostetaan.

Lautakunta tiedusteli toimialoilta, miten osallisuus on huomioitu kunnan toiminnassa. Saatujen vastausten perusteella lautakunta toteaa, että kuntalaisia on osallistettu hyvin erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa lapset ovat olleet mukana varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa.

Kuntalaki korostaa tavoitteilla ohjaamista ja johtamista. Vuoden 2024 talousarviossa ja talousarvion toteutumisvertailussa on jo hyvin pystytty kytkemään tavoitteita kuntastrategiaan. Edelleen kehittämistyötä tavoitteiden asettamisen suhteen on jatkettava.

Vastine

Kunnan väkiluku on kasvanut kuluvana vuonna, vuoden lopun 2849 asukkaasta (Tilastokeskus on korjannut vuoden lopun väkilukua -1 asukkaalla) lokakuun lopun 2879 asukkaaseen (+30). Avoin viestintä ja hyvä maine on tärkeässä roolissa, kun kehitetään kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta. Lemin kunta on sitoutunut työyhteisönä perhemyönteiseen toimintaan MLL:n periaatteiden mukaisesti ja voi käyttää ulkoisessa viestinnässään, kuten esim. rekryilmoituksissaan MLL:n Perhemyönteinen työyhteisö - logoa.

Avoimuutta henkilöstön ja kuntalaisten suuntaan on lisätty vuonna 2025. Yhtenä toimenpiteenä kunnan kotisivuille on lisätty kunnanjohtajan blogi, jossa viestitään ajankohtaisista ja kunnan kannalta tärkeistä asioista keskimäärin noin kerran kuussa.

Hyvinvoiva henkilöstö on kunnalle tärkeä asia. Työhyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä on aloitettu kehittämään tyhy-työryhmätoiminnan kautta. Työhyvinvoinnin ja työilmapiirin mittaamiseen ollaan ottamassa käyttöön KEVA:n ilmaisia kyselyjä. Lyhyempi pulssikysely on tarkoitus tehdä neljännesvuosittain, ensimmäinen kysely toteutetaan joulukuussa 2025. Laajempi työhyvinvointikysely on tarkoitus toteuttaa vuoden 2026 aikana. Työhyvinvointia ja työilmapiiriä kehitetään määrätietoisesti esihenkilötyöhön ja johtamiseen panostamalla.

Mainetta leppoisana ja sujuvana kuntana voidaan parhaiten tukea käytännön toimilla arjessa ja kunnan peruspalveluissa. Palveluihin tyytyväiset asiakkaat viestivät sujuvuudesta omille perheenjäsenilleen ja ystävilleen. Kunnan markkinointia tullaan kehittämään ja yksi tapa tehdä markkinointia on myös aktiivinen ulkoinen viestintä ja tiedottaminen eri alustoilla.

Tavoitteiden ja mittareiden osalta kehitystyötä jatketaan edelleen uuden kuntastrategian valmistelutyössä. Tavoitteena on mahdollisimman selkeät ja kuvaavat mittarit. Lukumäärä ei ratkaise vaan erityisesti laatu ja toimivuus.

KUNNAN TALOUS

Lautakunta on tyytyväinen, että talouden kertynyt alijäämä saatiin katettua ennen tavoitteena ollut vuotta 2026 ja talouden tasapainottamisohjelmassa on onnistuttu. Tunnusluvut ovat parantuneet edellisvuodesta, uutta lainaa ei nostettu vuonna 2024 ja lainat 1707 €/asukas on melko alhainen verrattuna keskimääräiseen Suomessa. Edelleen parantuneet tunnusluvut osoittavat, että oikeita asioita on tehty talouden saamiseksi tasapainon. Ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta talouden kehitystä tulee seurata tarkasti tulevinakin vuosina.

Tilikaudella 2024 kertyi kertaluonteisia eriä vuoden 2023 tapaan puunmyynnistä. Lautakunta tiedustelee, voiko puunmyynti jatkua samalla tasolla vaarantamatta metsän uusiutumiskykyä?

Lautakunta pitää hyvänä asiana avoimuuden lisäämisen kannalta, että talouden raportointi on kunnan internetsivuilla ajantasaisesti kaikkien saatavilla.

Vastine

Tarkan taloudenpidon merkitys korostuu tulevina vuosina. Talous on saatu tasapainoon ja se pyritään ylläpitämään myös tulevina vuosina. Toimintakatteen kasvuun vaikuttavat väkisin esim. palkkaratkaisut, jotka vaikuttavat menoihin henkilöstökustannusten sekä palvelujen ostojen kustannusten kautta.

Puuta on myyty kuluneiden reilun 10 vuoden aikana runsaasti. Tarkastuslautakunnan huomio ja tiedustelu puunmyyntiin liittyen on aiheellinen. Puunmyyntiä on tehtävä tulevana vuosina varsin harkiten ja akuuttiin rahoitustarpeeseen.

HALLINNON TOIMIALA

Henkilöstökertomus antaa hyvän käsityksen kunnan henkilöstötilanteesta ja on tarpeellinen henkilöstövoimavaran määrän ja laadun ennakointiin. Lautakunta toteaa, että henkilöstöjohtamiseen, henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota erityisesti hallinnon toimialalla, jossa henkilöstömitoitus on pieni ja haavoittuvainen. Lautakunta haluaa kiinnittää huomiota toimialojen hallinnollisen työn järjestämiseen, jotta hallinnollinen työ ei olisi yhden henkilön varassa.

Lautakunta kiinnitti huomioita henkilöstökertomuksessa mainittuun koulutuspäivien määrän vähenemiseen, vakinaisen henkilöstön koulutuspäivät vuonna 2024 olivat yhteensä 114 (vuonna 2023 197).

Henkilöstö ansaitsee kiitosta kunnan ja kuntalaisten hyväksi tehdystä työstä haasteellisessa tilanteessa.

Vastine

Henkilöstömitoitukseen ja organisaatioon on kiinnitetty erityistä huomiota vuoden 2025 aikana. Kunnanhallitus on myöntänyt tarkoituksenmukaisia täyttölupia avoimiin tai toiminnan kannalta oleellisiin tehtäviin. Toimialojen sijaisuusjärjestelyjen tarkastelua on jatkettava niin, että työntekijän/viranhaltijan äkillisen poisjäännin vaikutukset organisaation toimintaan jäisivät niin vähäisiksi kuin pienessä kuntaorganisaatiossa on mahdollista.

Kunnanhallitus kiittää koko henkilöstöä hyvästä työstä haasteellisessa tilanteessa!

INVESTOINNIT JA HANKINNAT

Lautakunta on tyytyväinen, että investointeja on toteutettu ja vuoden aikana otettiin käyttöön mm. kuntosali sekä omatoimikirjasto, jotka on otettu hyvin vastaan kuntalaisten keskuudessa. Lautakunta on huolissaan syntyneestä korjausvelasta.

Vastine

Tulevissa investoinneissa pyritään suunnitelmalliseen toteuttamiseen tarkastelemalla investointitarpeita mahdollisimman pitkäjänteisesti. Näin vältetään äkilliset ja ennakoimattomat investointitarpeet, jotka ovat syntyneet korjausvelan kertymisestä.

KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talouden arviointimenettelyyn johtavien raja-arvojen toteutuminen (kriisikuntakriteerit)

Lautakunta on tyytyväinen, ettei konsernin tunnusluvuista yksikään täytä arviointimenettelyn raja-arvoja kahtena peräkkäisenä vuonna. Taseen kattamaton alijäämä saatiin katettua vuoden 2024 aikana, tunnusluvuista tuloveroprosentti ylittää vuonna 2024 keskimääräisen tuloveroprosentin 2%:lla.

Vastine

Verotusta tulee tarkastella tulevina vuosina talousnäkyymiin peilaten. Jos vuosikate kehittyy myönteisesti, voi esim. tuloveroprosenttia tarkastaa hienoisesti alaspäin. Tarkastelussa on syytä ottaa huomioon tulevien vuosien investointien vaikutukset poistoihin, jotta ei päädytä kuntatalouden kannalta kestävämpään tilanteeseen ja ettei jouduta korottamaan tuloveroprosenttia uudelleen.

Talouden tasapainottamisohjelman arviointia

Lautakunta on tyytyväinen, että alijäämä saatiin katettua etuajassa. Lautakunta on huolissaan kunnan henkilöstön riittävydestä ja jaksamisesta tasapainottamisohjelman toteuttamisen johdosta. Toimintaympäristössä tapahtuneet ja tasapainottamisohjelman toteuttamisesta aiheutuneet muutokset edellyttävät kuntajohdolta ja luottamushenkilöorganisaatiolta sekä tahtoa että taitoa huolehtia edelleen myös henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Vastine

Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota päivittäisessä johtamisessa ja henkilöstöön liittyvissä päätöksissä sekä linjauksissa.

YLEISESTI

Kunnanhallitus kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä sekä arvokkaista havainnoista ja suosituksista. Tarkastuslautakunnalla on kunnassa tärkeä tehtävä talouden ja toiminnan kehittämisen osalta.